MALTA

TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

GUDIKATUR DR.
PETER BORG COSTANZI

Seduta tal-15 ta' Lulju, 2004

Talba Numru. 1418/2003

Nutar Dr Joseph Debono

Vs

Theresa Vella

It-Tribunal

Ra l-Avvizipprezentat mill-attur li permezz tieghu talab li l-konvenuta tigi kkundannata tersaq ghall-likwidazzjoni u hlas tad-danni minnu sofferti f'incident stradali li sehh fl-4 t'April, 2003 fi Triq il-Konvoj ta' Santa Marija, l-Imqabba meta minhabba tort, negligenza u mperizja da parti tal-konvenuta dahlet u ghamlet hsara fil-vettura ta' l-attur. Ghall-iskop ta' valur l-attur iddikjara li dawn ma jccedux is-sitt mitt lira Maltin (Lm600).

Ra r-Risposta tal-konvenuta fejn ikkontestat kemm ir-responsabbilta' kif ukoll il-quantum tad-danni.

Sema' x-xhieda tal-partijiet.

Ra d-dokumenti esebiti u l-atti kollha tal-kawza.

Ikkunsidra

Illi fl-4 t'April, 2003 l-attur kien qed isuq il-karozza FAI 165 fi Triq il-Konvoj ta' Santa Marija, fl-Imqabba u kien gej minn Hal Luqa u sejjer fid-direzzjoni tal-Qrendi fejn ghandu ufficju u dan kien ghall-habta ta' l-4.30 ta' wara nofsinhar.

Huwa hu miexi kien hemm karozza li qal li kienet wieqfa fil-lane ta' gewwa ta' l-istess triq liema triq hija wiesgha hafna u ftit qabel ma wasal fejn hemm it-*traffic lights*, cjoe' xi hamsin (50) metru qabel it-*traffic lights* il-karozza li kienet wieqfa fin-naha tax-xellug, qasmet fil-karreggjata tieghu biex taqsam u tidhol gos-*side road* fil-lemin taghha. B'rizultat ta' din il-manuvra ghalqitlu l-karreggjata tieghu u pprova jevitaha billi jikser 'il barra, pero' z-zewg karozzi xorta habtu ma' xulxin. Hu kkonferma li qabel l-incident ma ra l-ebda *indicators* mixghulin fil-vettura l-ohra. Bhala *speed* huwa qal li kien ghaddej bi *speed* normali xi hamsa u tletin (35) kilometru jew mil fis-siegha. Wara l-incident tkellem mas-sewwieqa l-ohra li bdiet tinsisti li kellha *indicator* pero' l-attur xehed li ma rax l-*indicator*. Huwa jaqbel ma' l-isketch kif impingi mill-pulizija. Bhala danni huwa nefaq total ta' tlett mija u tnejn u disghin lira Maltin u tmienja u hamsin centezmu (Lm392.58c).

Fuq kontro-ezami qal illi l-konvenuta kienet ipparkjata fejn hemm it-*traffic lights* indikati fl-isketch u qal illi l-ewwel darba li lemah il-karozza tal-konvenuta kien bejn hamsin (50) u mitt (100) metru 'l boghod u meta raha kienet wieqfa u fehem illi din qed tistenna jekk kienx hemm traffiku gej mid-direzzjoni opposta halli taqsam man-naha l-ohra.

Il-konvenuta xehdet li dakinhar ta' l-incident hija kienet qieghda ssuq vettura EMM 235. Kienet harget minn *side road* u dahlet fuq f'Triq il-Konvoj ta' Santa Marija u waqt li kienet qieghda miexja tul din it-triq xeghlet l-*indicator* biex turi li riedet tikser lejn il-lemin. Hija u tikser f'daqqa wahda

giet il-karozza ta’ l-attur minn warajha u dahlet gol-karozza taghha. Fil-mument ta’ l-impatt il-vettura misjuqa mill-attur kienet *wrong side* u l-habta saret x’hin hi kienet qieghda tidhol ghan-naha l-ohra, jigifieri x’hin giet biex taqsam fil-karreggjata l-ohra tat-triq. Hija qalet illi qabel m’ghamlet il-manuvra harset lura biex tara hemmx traffiku gej minn warajha u ghalkemm harset ma rat l-ebda traffiku gej.

Fuq kontro-ezami regghet giet mistoqsija jekk xeghlitx l-*indicator* u affermat li effettivament kienet xeghlitu.

Illi f’din il-kollizjoni wiehed irid jezamina s-sewqan taz-zewg partijiet. L-attur kien qed jaghmel manuvra ta’ *overtaking*. It-triq kienet dritta u kellu vizwali tajba. Bhala sewwieq ta’ *overtaking vehicle* kellu obbligu li qabel ma jespleta l-manuvra, jaccerta ruhu li tali manuvra tista’ ssir liberament minghajr ebda xkiel.

Effettivament l-attur ighid li huwa kien ra l-karozza tal-konvenuta u jghid illi fil-mument li raha, xi hamsin (50) jew mitt (100) metru ‘l boghod minnu, din kienet wieqfa izda mbaghad qal ukoll illi nnota li donnha kienet qieghda tistenna li t-traffiku li kien gej mid-direzzjoni opposta jkun *clear* halli tkun tista’ taqsam lejn il-lemin.

Fix-xhieda mressqa quddiem it-Tribunal jirrizulta pero’ illi traffiku mid-direzzjoni opposta ma kienx gej u ghalhekk huwa evidenti illi fil-mument li l-attur kien qed jintenta l-manuvra ta’ *overtaking* huwa ma fehemx sew is-sitwazzjoni kif kienet quddiemu. Huwa l-ewwel ighid li raha wieqfa mbaghad ighid li haseb li din qed tistenna biex taqsam lejn il-lemin, izda xorta wahda intenta l-manuvra u f’okkazjoni ohra qal illi din kisret quddiemu u mblokkatlu l-karreggjata.

Minn ezami tal-iskizz jirrizulta li l-attur halla 19.2 metru brakemarks li jibdew biswit it-*traffic lights*. Mix-xhieda tieghu huwa jghid li ra lill-konvenuta bejn hamsin (50) metru sa mitt (100) metru ‘l boghod meta raha tikser lejn il-lemin. Dan ifisser li kien hemm *thinking distance* ta’ bejn hamsin (50) metru sa mitt (100) metru. Ma jistax jigi

njorat ukoll illi apparti l-forza ta' l-impatt, l-attur halla 19.2 metru brakemarks. Il-Highway Code jipprovdi gwida utli biex wiehed ikollu ideja tat-*total stopping distance* skond velocitajiet varji. Naturalment din l-iskeda hija biss gwida u hija bbazata fuq triq tajba b'karozza b'tyres u brake system tajba. Inoltre t-Tribunal ghandu dubju kemm l-iskeda tista sservi fejn vettura ghandha sistema ta' brakes moderni li huwa bazikament intiz biex jezercita l-*maximum braking efficiency* minghajr mat-tyres imorru fi skid.

281. Shortest Stopping Distances - in metres			
Kmh	Thinking distance (metres)	Stopping distance (metres)	Overall stopping distance (metres)
32	6	6	12
50	9	14	23
64	12	24	36
80	15	38	53
94	18	55	73
110	21	75	96

Inoltre tajjeb li jissemma li t-*thinking distance* huwa bbazat fuq driver li jkun *alert*.

Issa jekk wiehed kellu jassumi t-*thinking distance* ta' oltre hamsin (50) metru, dan ifisser li l-attur kien ghaddej b'iktar minn mija u ghaxar (110) kilometri fis-siegha, u dan l-i*speed* ma jirrizultax. Dan ifisser li l-attur dam biex ghafas il-brake. Jekk ghax ma kienx *alert* jew ghax ma fehemx sew x'qed jigri quddiemu jew ghax ghamel kalkolu hazin. F'kull wahda minn dawn l-ipotesijiet huwa ghandu tort.

Inoltre, l-brakemarks ta' 19.2 metru jsarfu ghall-speed ta' vicin is-sittin (60) kilometru fis-siegha. F'manuvra ta' surpass fejn wiehed jistenna aktar attenzjoni mis-sewwieq, dan l-i*speed* ma kienx konsiljat.

Il-probabbilta' hija li meta l-attur lemah lill-konvenuta xi hamsin (50) metru – mitt (100) metru 'l boghod, bl-i*speed*

li kien ghaddej, fehem li seta' jaqbizha liberament. Meta wasal iktar vicin innota li kien ghamel *misjudgement*, ghafas il-brake izda xorta wahda habat. Kieku sslowja malli ra l-vettura tal-konvenuta u kien aktar prudenti, l-kollizjoni ma kienetx issehh.

It-Tribunal huwa tal-fehma illi l-attur kellu vizwali tajba hafna tat-triq u bhala persuna li kellu vizwali tajba, li ried jintenta manuvra ta' *overtaking*, kellu obbligu qawwi li ma jespletax tali manuvra qabel ma jkun cert li jista' jespletaha liberament. Huwa ovvju mill-fatt li sehhet il-kollizjoni illi kien hemm *misjudgement* da parti ta' l-attur, liema *misjudgement* tekwivali ghan-nuqqas ta' osservanza u konsegwentement jahti ghall-incident in kwistjoni billi l-manuvra ta' surpass kienet il-kawza prossima tal-kollizjoni. Meta l-attur *expressis verbis* innota li l-konvenuta riedet tikser lejn il-lemin u li kienet *on the crown of the road* kellu, se mai, l-obbligu illi jekk ser jintenta l-manuvra ta' *overtaking* jaghmilha min-naha ta' gewwa kif anke koncess mill-Highway Code. Certament kien hemm spazju bizzejjed billi Triq il-Konvoj ta' Santa Marija hija triq wiesgha hafna u, kif ighid l-attur, tiehu sitt karozzi.

Da parti tas-sewqan tal-konvenuta, bhala persuna li qieghda tikser lejn il-lemin, kellha obbligu illi qabel ma tespleta tali manuvra, li tohrog *on the crown of the road*, taccerta ruhha li qed turi l-intenzjonijiet taghha cari ghat-traffiku l-iehor li hemm fit-triq u li ma tespletax tali manuvra qabel ma tkun certa li tistgha taghmel din il-manuvra liberament.

Mill-provi jirrizulta illi hi kienet *on the crown of the road* u ghalhekk kienet fil-pozizzjoni korretta biex taghmel din il-manuvra. F'dak il-mument hija ma kellhiex ghalfejn tistenna li ser tigi karozza minn warajha biex tghaddi *wrong side* fil-karreggjata opposta. L-attenzjoni taghha f'dak il-mument kien gustament indirizzat lejn it-traffiku li kien gej mid-direzzjoni opposta u mhux minn warajha u jirrizulta wkoll illi hija kellha l-*indicator* mixghul.

L-attur isostni li l-konvenuta ma kellhiex *indicator* mixghul. *Qua* attur, il-piz tal-prova tispetta lilu. Din il-prova ma tirrizultax, anzi tinsab kontradetta mill-konvenuta, kemm *a tempo vergine* (malli hareg mill-karozza u mar jkellimha u meta tkellmet mas-surgent) kif ukoll waqt il-kawza.

Ghaldaqstant it-Tribunal ma jhossx li hemm xi element ta' kontributorjeta' da parti tal-konvenuta ghall-incident in kwistjoni.

Ghalhekk il-kawza prossima huwa s-sewqan imprudenti ta' l-attur li ghalhekk ghandu jerfa' l-konsegwenti responsabbilta' tal-kollizjoni.

Ghal dawn il-motivi t-Tribunal jaqta' u jiddeciedi billi jiddikjara li r-responsabbilta' ta' l-incident hija unikament imputabbli ghall-attur u konsegwentement it-talba tieghu qieghda tigi respinta.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------